

UJVIDÉKI ÚJIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

A nagy dráma A 85 éves király.

elérkezett döntő fordulatához. A végső kimenetel, a központi hatalmak fölünyes győzelme, minden elfogulatlan ember előtt megmásíthatatlanul bizonyos és ma már nincsen emberi erő, amely ezen a sziklaszilárdan álló, világtörténelmi tényen változtatni tudna. És ezzel a hatalmas, csodás fináléval, amelyhez közeledünk, a történelem ismét hű maradt önmagához.

A despotikus Oroszország, a sötétség birodalma, ahol az államszervezet azon alapszik, hogy a népet rendszeres tudatlanságban tartják, ahol az emberek lelkét ölik meg, hogy aztán rabzsolgaságban tarthassák: ez a sötét, lomha nagy birodalom most sem győzhetett, mint ahogyan igazi, szervezett, öntudatos hatalom ellen sohasem győzött, hanem csak szegény kis népek ellen tudta brutális hatalmát érvényesíteni. Oroszország tehát most sem tudott győzni. A béniult fizikumú Franciaország, a népek megcsalásából és leigázásából felhízott Anglia, a hitszedő, koldus Olaszország: ez a három vergődő hatalom siralmasan győnének bizonyult a két acéllökű központi hatalom megtörésére.

A nagy drámában immár mutatkozik a győző és a legyőzött. És amidőn ércsarkával fellép a történelem és mutatója, a gazdasági küzdelem megmásíthatatlan véget, félénken, bizonytalan csendes repüléssel közelednek a békegalambok. A semleges államokból, Stockholmból, Bernből, Hágából, Washingtonból vezet utjuk a vérrel áztatott harcmézők felé, a hol lassan keringenek, mintha keresnek a helyet, ahol leszállhatnak és fészket építhetnek. Tény, hogy a semleges államok jobban keresik a béke lehetőségét, mint maguk a hadviselők. Nem tudjuk mi igaz a következetesen felferülő hírekben, amelyek szerint a semleges államok együttes békeakciójáról beszélnek, annyi azonban bizonyos, hogy mindazon államok, amelyek meg vannak kímélve a háború furiáitól, a saját biztonságukat félve, keresik a békét. A lángban álló világnak ez a kisebbik része, amely meg tudta óvni határait a tűzvészől, készíti már a fecskeidőket, amelyekkel a tüzet eloltja.

Őfelsége I. Ferenc József, a magyarok szeretett jó királya tegnap, augusztus 18-án töltötte be 85-ik életévét.

A sors úgy akarta, hogy az, ki egész életét a béke művének szentelte, aki az engedékenység legvégső határáig elment, hogy a békét fenntarthassa s megóvhassa népeit a háború borzalmaitól, immár másodszor ülje meg születésnapját a legkegyetlenebb emberöldöklések közepette, a legrettenetesebb s legnagyobb világháború kitörése óta.

Am ha a béke sok-sok évi nagszerű munkájának romjain állva végig tekintünk a háború borzasztó perspektíváján, vigaszul szolgálhat nekünk az a tudat, hogy minden népe agg királyunknak első hívó szavára a legnagyobb lelkesedéssel, őseitől öröklött bátorsággal s királyhűséggel sietett a zászlók alá, hogy megbosszulja azt a tervszerűen szót szarajevói gyilkos merényletet, „melynek borzasztó sikere szíven találta ősz királyt”.

Tegnap örömmecsek gyulladtak mindenütt szerte a monarchiában, a fronton egy pillanatra elnémult minden, az ágyuk dübörgése, a gépfegyverek kattogása, forró imákat rebegtünk az Egek Urához mi, a hatalmasak, a legyőzhetetlenek:

Isten áldd meg a királyt!!

A város kivilágítása.

Őfelsége születésnapját megelőzőleg már kedden este fényárban és lobogó díszben uszott a város. Mig más alkalmakkor csak a főbb utvonalak voltak kivilágítva, addig kedden este a város legvégén levő kis utcáink házaiban is égtek örömmecsek.

Istentiszteletek.

Szerdán, az összes templomokban istentiszteleteket tartottak. A református templomban 1/29-kor, a beltéri rom. katolikus templomban 9-kor, az evangélikus templomban 1/10-kor, a gör. kel. püspöki templomban 10 órakor és az izraelitáknál 11 órakor.

A rom. kath. templomban tartott istentiszteletet, melyet Fátih Ferenc plébános celebrált fényes

segédlettel, jelen voltak: Báro Tallián Béla kormánybiztos, Matkovits Béla főispán, Joanovich Pál miniszt. tanácsos, dr. Szlezák Lajos orsz. gy. képviselő, Horváth Elek osztálytanácsos, Grabarics Ernő kormánytanácsos, Profuma Béla polgármester, dr. Marczevich Imre alpolgármester, Payerle Nándor rendőrtörökaptány, Rehák Ferenc s dr. Kállai Béla ítélőtáblai bírák, Karácsonyi István kir. ügyész, Pamlényi Gábor rendőrtanácsos, György Lajos főmérnök, Farkas László állomástnök, Termasits Imre a D. G. H. T. főnöke, Megyesi Ferenc, Niedermayer Gyula, Krompaszky Ignác iskolaigazgatók, Fauszt János fővámh. főnök stb.

A katolikus templomból városunk vezető férfiai átvonultak a gör. kel. püspöki templomba, hol az istentiszteletet Csirics Milán esperes tartotta fényes segédlettel.

A református templomban Molnár Hugó lelkes tartott istentiszteletet.

Az izraelita templomban dr. Pap Ignác főrabbi tartotta az istentiszteletet, melynek keretében költői szárnyalású beszédével méltatta a nap jelentőségét.

A főispán diszebedje.

Déli 1 órakor Matkovits Béla főispán diszebedet adott, melyre hivatalosak voltak:

Katonai személyek közül: nádasai Tersztyánszky Károly lovasági tábornok, gyarmati Dáni Béla vezérkari ezredes, Grzywinsky Szaniszló vezérőrnagy, Wallensforfer Norbert vezérkari alezredes, vrbsai Röhn József lovag ezredes, Rendulics Miklós ezredes, Gergő Viktor vezérkari őrnagy, Pacor György vezérkari százados, Fabinyi Béla huszártörökaptány, Stolzenberg Vilmos csendőrszázados.

Egyházi személyek közül: Sevcics Mitrofan püspök, Fátih Ferenc plébános, Hranilovics János plébános, Csirics Milán esperes, dr. Menevisián P. Gábor adminisztrátor, Molnár Hugó lelkes, Fábry J. Bertalan lelkes, dr. Pap Ignác főrabbi.

Polgári hatóságok képviselői: Báro Tallián Béla kormánybiztos, Joanovich Pál min. tanácsos, dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő, dr. Miskolczy Imre orsz. gy. képviselő, min. biztos, Horváth Elek min. oszt. tanácsos, Profuma Béla polgármester, dr. Marczevich Imre alpolgármester, Grabarics Ernő kormánytanácsos, Payerle Nándor főkapitány, Pamlényi Gábor határrendőrtanácsos, Bakky Elek főszolgabíró, Csarsch Dezső törv. elnök, Rehák Ferenc ítélőtáblai bíró, Karácsonyi István kir. ügyész, dr. Alfay Zoltán postaigazgató, Joó Endre adótárnok, Fauszt János fővámhiv. főnök, György Lajos s Hoffmann Miksa főmérnökök, Farkas László állomástnök, Szlávay János közjegyző, Megyesi Ferenc, Niedermayer Gyula, Krompaszky Ignác s Rádcics Dusán igazgatók, Ujfalussy Mihály erdőtanácsos, Grossinger János törv. biz. tag, dr. Königstättler Ottó lapszerkesztő.

A peccenyénél szólásra emelkedett Matkovits Béla főispán, aki szokott szónoki lendületével a következő szép, pregnáns szavakba öltözött beszédet mondotta:

Dörögnek az ágyuk, a háború viharja dúl s ma nem győzünk eléggé halálkodni. Mindenható, hogy hős fiaink csatát csatára nyernek, diadalról diadalt aratnak a harcok mezéjén. Közeledünk a dicsőség felé, a diadalmas békéhez, melyet, ha a Mindenható kivívni engedni majd, azt köszönhetni fogjuk nemcsak annak a hatalmas, letörhetetlen őserőnek, mely bennünk lakozik, s melylyel nemzetünk évszázadokon keresztül visszatudta verni a tatárjárást, ellent tudott állni a török hatalmaskodásnak s ki tudta állni a magyar nép természetben rejlő s avval együttjáró rut visszavonások s testvérharcok dúló viharjait, de köszönhetjük jószágos öreg királyunknak, ki évtizedes alkotmányos uralkodása alatt bölcsességével, nagy tudásával s végtelem előrelátásával hadviselésünket, honvédelmünket oly magas színvonalra fejlesztette, hogy ma ott állunk, a miként a példák is fényesen igazolják, hogy Európa hadviselő nemzetei közt a legelőkelőbb helyet foglaljuk el s felvehetjük a küzdelmet, ha kell, az egész

világgal. Ma hála Istennek megértük a háborus viharok közepette, hogy uralkodónk 85. születésnapját ünnepelhetjük. A háboru arra volt jó, hogy közelebb hozza az emberek szívét egymáshoz s a különben is mindenkor lojális magyar nemzetet a közös veszedelem még jobban összeforrasza népeinek jövődó sorsáért és jóllétéért aggódó legalkotmányosabb uralkodójával. Ma azonban, midőn Őfelsége születésnapját ünnepeljük, nemcsak a meleg szeretet, nemcsak az alattvalói hűség s lojalitás érzelmei nyilatkoznak meg a magyar nemzet szívében az uralkodó iránt, hanem belevegylünk ebbe s még magasztosabbá teszi ez ünneplést a nemzet mélyeséges hálaérzete.

S midőn a népek millióinak ebbeli érzelmeivel egybeforrva mi is poharat emelünk a Felső jóllétére, könyörögünk az Egek Urához: engedjen néki épségben, erőben és megelégedésben matuzsálemi kort elérnie, engedje megérnie nemzetének dicsőséges győzelmét ellenségeink felett s engedje megérnie azt a boldogabb korszakot, melyben Magyarország újjá fog születni, gazdasági s kulturális téren igazán nagygyá és hatalmassá, a mely nemzeti fellendülésben, hiszem és tudom hogy Ujvidék városa az első helyen méltón ki fogja venni a részét.

Dicsőségesen uralkodó fejedelmünk I. Ferenc József apostoli király sokáig éljen!

A társaság, mely a beszédet állva hallgatta végig, leikes éljenzéssel kísérte a főispán remekül előadott szép beszédjét, melynek befejeztével a társaság hosszantartó „Éljen a király!” kiáltásba tört ki.

A főispáni ebéd a késő délutáni órákig tartott, s a vendéglátó főispán közismert lebilincselő szívéllyességével a leg gondosabban töltötte be a házigazda szerepét.

Az ünnepi ebéd étrendje a következő volt:

Szárnys ragout leves
Kecsege és tok remoulard mártással
Vegyes szárnys sült
Belfőt és vegyes saláta
Parfait
Sajt
Gyümölcs
Kávé
Tokaji aszu
Sashegyi vörös
Hegyaljai fehér
Louis Francois

Ki mit lát,
Ki mit tud,
Ki mit hall
Közölje az
Ujvidéki Hírlappal.

A gazdasági bizottság ülése.

A törvényhatóság gazdasági bizottsága kedden délután 1/25 órakor Profuma Béla polgármester elnöklete alatt ülést tartott, a melyen résztvettek dr. Marczekovich Imre alpolgármester, Forster Géza tanácsnok, Orbán Ignác műszaki tanácsos, dr. Jahn Róbert főszámvevő, dr. Szabó Lajos t. főügyész, dr. Gál Ödön, dr. Kassowitz Ármin, Kurtz Kornél, dr. Kubinyi Károly, dr. Mayer Oszkár, dr. Königsdtallér Ottó. A jegyzőkönyvet dr. Belohorsky Adolf városi aljegyző írta.

Az első tárgya a városi lakosság gabonaszükségletének biztosítása volt, amely ügyet dr. Jahn Róbert előadta s Profuma Béla polgármester felvilágosító szavai után akként intéztek el, hogy összeírás útján megállapítják a szükséges mennyiséget, melyet aztán biztosítanak a város szegényebb lakossága részére.

Az oroszok feldulta községek felépítésére dr. Marczekovich Imre alpolgármester indítványára 1000 koronát, az áldozatkészség szobrára 600 koronát szavaztak meg.

Forster Géza tanácsnok, mint a kórházügyek előadója a törvényhatóságtól, miután több mint 300.000 korona különvése van a közkórháznak, 120.000 koronás folyószámla-hitel engedélyezését kéri. A bizottság hozzájárult az előadó indítványához.

Orbán Ignác műszaki tanácsos azt javasolja, hogy a következő programot a háboru utáni időre halasszák.

Dr. Kassowitz Ármin azt indítványozza, hogy a munka vagy most vitessék keresztül vagy pedig a munka most adassék ki avval, hogy az a háboru után készítsessék el. A bizottság dr. Kassowitz Ármin felszólalása értelmében határozott.

Profuma Béla polgármester kéri a bizottságot, hogy a hízalálshoz szükséges tengeri beszerzésére, bárányok s sertések bevásárlásra újabb 200.000 koronás folyószámlakölcsönt lekötthessen, amihhez a bizottság vita nélkül hozzájárult.

A strandfürdő-egyesület kéri, hogy a területet néki 50 évre bérbeadják. Orbán Ignác műszaki tan. előadó a maga részéről megszavazandónak véli az egyesület kérelmét.

Profuma Béla polgármester előadja, hogy tárgyalta az egyesület képviselőivel s megegyezett velük abban hogy 30 évre kötik meg a szerződést akként, hogy a szerződés a város részéről csakis közérdek címén bontható fel.

Dr. Szabó Lajos t. főügyész

felhívja a bizottság ügyelmét arra, hogy szükséges a strandfürdő-egyesületnek jogi személy-jelleget felvenni, mert különben vele szerződni nem lehet.

A bizottság Profuma Béla és dr. Szabó Lajos fészólalása értelmében határozott.

A bizottsági ütés délután 6 óra-
kor ért véget.

Ujvidéki fiu közölte elsőnek telefonon az egész harc vonallal Varsó elestét.

— Hurrá Varsó! —

Ritka, nem mindennapi, egy harcos szívét örömmel és büszkeséggel betöltő szerep jutott egy ujvidéki fiunak, Steinbach Sándor egyéves önkéntes szakaszvezetőnek, aki a 306. honvéd gy. e. ezredtörzsénél teljesít szolgálatot és akinek az a boldogság jutott osztályrészül, hogy elsőnek adhatta hírül sok százezer harcban álló derék hős katonának, hogy a lengyelek büszke fővárosa: Varsó elesett.

Egetverő, a levegőt megreszketető „éljen” és „hurrá” volt a válasz és az északi tengertől Mitautól a bukovinai határig egy időben vitte szét a boldogság örömhirt a telefon és tizenhárom hónapja kemény és véres csatákban harcban álló hős fiaink kitörő lelkesedéssel kiállhattak egyszerre: Hurrá Varsó!

Erről a nevezetes és emlékezetes telefonjelentésről számol be Steinbach Sándor földink fivéréhez: Szánthó Aladár dr. városi tb. tanácsnokhoz intézett tábori levelezőlapján:

1915. augusztus 6.

— „A tegnapi nap harctéri napjaim legszebbike volt. Én vettem fel és én adtam le elsőnek telefonon az egész frontnak Varsó és Lvannopol elestének örömhírét. Magam is megvoltam hatva

az örömtől, de talán még jobban meghatott, szinte el is érzékenyített az öröm, melyben — habár közvetlenül, — ezer és ezer ember részesítettem.

Délután hatkor mintegy parancsszóra zugott végig az „éljen” „hurrá Varsó” kiáltások moraja a frontunkon, jelezvén a velünk farkasszemet néző ellenségeknek, hogy Varsó százéves bilincsei porba hullottak le. Odaát örömtüznünk és tüzéségi diadal-lövéseink miatt támadást vélték, az ellenség erős tüzzel lött felénk, mi azonban a félreértésen csak névettünk. De hogy végre is tudtuk adjuk a muszkának nagy baját, a sötétség beálltával vászonra festett és hátulról megvilágított orosz betű cimtáblaszerű lepedővel jelentettük, amit hivatalos jelentésükből ugyis csak nagy sokára tudtak volna meg. Sziveségünket most már azzal honorálták, hogy csendben maradtak, de ezzel is csak maguknak tettek szívességet.

Csókol mindnyájatokat Sándortok.”

Most még csak Szent Pétervár elestének híre közölhesse a fronttal derék földink és akkor a mi és bizonyára az ő boldogsága is teljesebb lesz.

Mit tárgyal a városi közgyűlés?

Matkovits Béla főispán augusztus hó 19-én délután 4 órájára hívta össze a törvényhatósági bizottságot egy rendkívüli közgyűlésre, melynek feladata lesz a következő tárgyakban határozni:

1) A székesfőváros körirata az ország törvényhatóságainak Ő cs. és apostoli királyi Felsőge elé vezető hódolóközlésében való részvétel tárgyában. (Dr. utr. Marczekovich.)

2) Törvényhatóságok átíratái a háboru folytán elpusztult felvidék felségélyezésére segély megszavazása tárgyában. (Dr. utr. Marczekovich.)

3) A hadsegélyző hivatal körirata a nemzeti áldozatkészség szobrára segély megszavazása iránt. (Dr. utr. Marczekovich.)

4) Az utalop 1913/14. évi zárszámadása. (Orbán.)

5) Tanácsi előterjesztés a város lakossága busaszükségletének biztosítása tárgyában. (Dr. Jahn.)

6) Tanácsi előterjesztés a közkórház üzemköltségeire folyószámlahitel engedélyezése tárgyában. (Forster.)

7) Tanácsi előterjesztés a város közlelmzése céljára újabb folyószámlahitel engedélyezése tárgyában. (Forster.)

8) Az egészségügyi bizottság jelentése az Ujvidéken felállítani kérelmezett VII. gyógyszertár tárgyában. (Dr. utr. Marczekovich)

9) Tanácsi előterjesztés a jóváhagyott kövezési program végrehajtásának elhalasztása tárgyában. (Orbán.)

10) A strandfürdő egyesület kérvénye a strandfürdő területének 50 évre leendő átengedése tárgyában. (Orbán.)

11) Özv. Bogdán Pálné kérvénye nyugdíjmegállapítása iránt. (Dr. utr. Marczekovich.)

12) Özv. Miskovits Istvánné kér-

vénye nyugdíj megállapítása iránt. (Dr. utr. Marczevich.)

13) Özv. Vanyur Sándorné kérényé nyugdíj és temetkezési járulék megállapítása iránt. (Dr. utr. Marczevich.)

A „Riffl csapat.”

A vitéz honvédek dicsőség lapja.

Gyönyörű emléklap fekszik itt előttünk. Egyszerű, kék keretben, két festéklével nyomott sorokat olvasunk és büszkén állapítjuk meg, hogy azok között a honvéd csapatok között, amelyek a híres *Riffl* őrnagy parancsnoksága alatt a legvéresebb harcokban a legnagyobb diadalokat aratták, *ujvidéki honvédek is vannak.*

A gyönyörű dicsőségslap szövege a következő.

Emléklap.

Kíméletlen elretörésben, halálmegvető küzdelemben, hősi tudásban, nem törődve a véres áldozatokkal, a *Riffl* őrnagy parancsnoksága és disteljes vezetése alá rendelt kombinált honvéds csapatok 1915. június hó 30-án a *Tustán* mellett vívott csatában az ellenséget a hidakról lesöpörték és ez által a *Gnita-Lipán* való átkelést kiérőszték.

Dicsőségslap az ezred szűkebb történelmére, a hadosztály és Magyarország hős fiaira való megemlékezésül.

Ezzel egyidejűleg az *Ujvidéki Hirlapnak* kedves figyelmességben volt része. A messze távolban, ellenséges földön, dicsőségesen harcoló földeink, rólunk is megemlékezve tábori levelezőlapon küldötték el üdvözléseiket. A csupa ujvidéki fiutól aláírt tábori levelezőlap így szól:

„Lövészárk,

1915. VIII. 4.

A kombinált *Riffl* honvédszázad 3. zlj. 11. századából Ujvidék fiai üdvözlésüket küldik a harctérről, *Kiss* Lajos tizedes, *Bartos* István tizedes, *Linaries* János tizedes *Csipő* Ödön örvetető, *Béli* István örvetető, *Chován* Dezső honvéd, *Baumann* Antal honvéd, *Molnár* György honvéd. Tábori pósta 350.”

Jóleső örömmel olvastuk a lövészárkából diadalmas csaták hős harcosainak, városunk derék fiainak kedves üdvözlését, amelyet szívünk egész melegével viszonzunk és kérjük a magyarok istenét, hogy a mi hős fiaink, méltóan városunk hadbavonultjainak eddigi nagy híréhez, büszkséget szerezzenek hazánkban és Ujvidéknek, hol imádkoznak fegyvereink győzelméért, fiaink épségéért.

Túzifa-hiány Ujvidéken.

Be kell jelenteni a tűzifát.

A tűzifaszükséglet ellátása nagy nehézségeket okoz mindenütt az országban. Ebből magyarázható a hivatalos lapban közzétett az a kormányrendelet, amely elrendeli a tűzifakészletek bejelentését.

Bejelentés alá esnek a tűzifából azok a készletek, amelyek a tűzifa termelésével és eladásával, vagy a termelt tűzifa forgalombahozatával foglalkozó erdőbirtokosok és kereskedők birtokában eladatlanul vannak, vagy ha már eladtak, még nem szállították a vevőnek. A bejelentést az köteles megtenni, akinek a birtokában a bejelentendő tűzifakészletek vannak. A rendelet többi pontja a bejelentés módjairól intézkedik.

Hogy a kormány a tűzifát is lefoglalja-e s hogy annak maximum árát is megállapítja-e majd egy rendelettel az egész ország területére, vagy pedig felhatalmazást ad a törvényhatóságoknak a tűzifa árának maximálására, azt még nem lehet tudni. Egyelőre csak az a bizonyos, hogy az egész ország tűzifakészletének mennyiségéről tájékozódni kíván.

A készlet — a vidéki lapokban olvasható panaszok szerint — kevés. Ujvidéken, mint az Ujvidéki Hirlap értesül, annyira kevés, hogy még a nyári szükséglet kielégítésére sem lesz elég s ha csak gyors segítség nem történik, már egy hónap múlva alig lesz tűzifánk. Az ujvidéki fakereskedők az idén főleg Erdélyből: Biharból és Krassó-Szörény megyék területéről, a Maros vidékéről szerzik be a tűzifát, de az idén a vasuti szállítás a gyakori forgalom korlátozása miatt igen nagy nehézségekben ütközik s ha előre nem történik gondoskodás a szükséglet kielégítéséről, előállhat az az eset, hogy egyáltalán nem lesz tűzifa egy esetleg bekövetkező forgalom korlátozása esetén. Emellett zavart idéz elő a fatermelésnél az is, hogy kevés az erdei favágó munkás.

Egy ujvidéki fakereskedő a következőket mondta munkatársának:

— A tűzifa bejelentési kötelezettségével a kormány a tűzifa árát akarja maximálni, mert nagyon sok a panasz a magas ára miatt. Ujvidéken most nagyon kevés olyan fa van, ami a kormányrendelet szerint bejelentés alá tartozik. Az ujvidéki fakereskedőknek azonban vannak nagyobb kötései erdélyi erdőbirtokosokkal, úgy hogy Ujvidék téli faszükséglete biztosítva volna, ha

idejében ideszállítanák a fatermelő telepekről. Megjegyzendő, hogy az ujvidéki kereskedők kötései kitermelt fára vonatkoznak. A tűzifa ára vagononként békében a vasuti szállítási és befuvarozási díjjal maximum 205 koronába került. A kereskedők viszont eladták 250—270 koronáért a tűzifa vagonját. Most a tűzifa vagonja 370—380 koronába kerül és eladják 450—460 koronáért, ami tényleg magas ár. A háború kitörése óta a faneműek árában közel száz százalékos emelkedés állt be.

Ujvidéki rendőr hősi halála.

Vig Illés a 68-ik gy. e. szakaszvezetője c. őrmestere az Orosz Lengyelországban dúló kegyetlen csaták egyikében ellenséges golyótól találva f. é. július havában hősi halált halt. Becsülettel harcolt hazájáért.

Körülbelül ezeket mondja a 68-ik gy. e. 7-ik századának hivatalos értesítés, amely értesítés szűkszavú, de sok elismerést kifejező sorai melyeket ültöttek *Vig Illésné* a hős magyar katona vigasztalhatatlan özvegyének szívébe.

Vig Illés a mozgosítás első napjaiban vonult be színmagyar ezredéhez Szolnokra s rövid idő múlva a magyar baka minden lelkesedésével, elszántságával s halálmegvetésével ment a szeb harctérre. Nem törődött a veszélyekkel s szenvedésekkel a magyar haza, a családi szentély vesztélyének tudatában kiolthatatlan hévvel, megingathatatlan bizalommal harcolt, szenvedett és nélkülözött. Majd miután megsebesült Ujvidékre került, ahol *Payerle* Nándor rendőrőkapitány értesére adta, hogy mint közbiztonsági szolgálatot teljesítő rendőrt a hadügyminiszter felmentette a katonai szolgálattól alol, s így most már itthon maradhat. *Vig Illés* csak azzal felelt, hogy vigyázza magát így szolt főnökéhez: „Ugy gondolom, hogy sokkal nagyobb szükség van rám a harctéren, mint idehaza”. Örömtől csillogó szemekkel bucsuzott hát el családjától és bajtársaitól, hogy ismét jelentkezék ezredénél. Újból lekerült a szeb harctérre, ahol most már az ellenség kívül a zord időjárás dermesztő hidegével is viaskodnia kellett. De ő magyar katona volt aki sohasem csügged s akinek csak egy jelszava van: Előre. E rövid szóval az ajkán vívott meg sok ütközetet s e röpke szó volt a bucsu bajtársaitól, amikor 2-szor is megsebesült. Ismét kórházba

került s gyógyulása után újból jelentkezett parancsnokságánál. Most azonban Galiciába majd Orosz-Lengyelországba vitték. Mintha érezte volna, hogy csak pár nap az, ami élet idejéből még hátra van, mintha megrendíthetetlen hitvallással érlelődött volna meg benne az, hogy e rövid idő alatt neki annyit kell cselekednie, amennyit más ember egy hosszú élet sok-sok évein át, szavakkal alig jellemezhető elszánttsággal harcolt. De szent hazafiságának óriás lángját kioltotta egy ostoba golyó, amely az örök béke birodalmába kalauzolta *Vig Illés*nek a legigazabb küzdelemben megtisztult szellemét. A derék magyar katona küzdelmes életével azok közé a hősök közé avatta fel magát, akik mintegy vérükkel tették szétzuhatatlanná azt az alapot, fundamentumot, amelyen a magyar név és becsület megközelíthetetlen magasságban ragyog és tündököl.

HIREK

A közbeeső Szt. István-ünnepre való tekintettel lapunk következő száma csütörtökön, e hó 26-ikán jelenik meg.

Ujvidék hódoló küldöttsége a király előtt. Budapest székesfőváros elhatározta, hogy a király nyolcvanötödik születésnapja alkalmából hódoló küldöttség útján fejezi ki szerencsekívánatát, hűségét és ragaszkodását. *Bárczy* István, Budapest polgármestere fölkerlte valamennyi törvényhatóságot, hogy alakítsanak legfőlegbő ot tagból álló hódoló küldöttséget, amelyek együttesen járuljanak az uralkodó elé. Ujvidék természetesen a legnagyobb örömmel csatlakozik a mozgalomhoz. A hódoló küldöttséget a mai közgyűlésen alakítják meg akként, hogy a küldöttséget vezető *Matkovits* Béla főispánra bízzák a tagok kijelölését. A főváros augusztus 20-ig kérte a hódoló küldöttségek megalakítását. Azt még nem tudják, hogy a törvényhatóságok küldöttségi melyik napon járulnak a király elé. Lehet, hogy augusztus végén, valószínűbb azonban, hogy szeptember első napjain fogadja a király a hódoló küldöttségeket. Az ország hódolata uralkodója előtt lélekemelően impozánsnak és festői szépségűnek ígérkezik. Mindezt a legnagyobb lelkesedéssel csatlakoztak a mozgalomhoz, hogy a történelem számára is megörökítsék a nevezetes évfordulót.

A 43—50 évesek bemutató szemléje. A 43—50 éves népfelkelők bemutató szemléjét Ujvidéken aug. 23—28 napokon tartják. Augusztus 23-ikán az ujvidéki illetőségű katoná nem volt 1872—1868 évfolyambeliek, aug. 24-én az ujvidéki illetőségű katoná nem volt 1867—1865 és legénységi állománybeli katonáviselt 1872—1871 évfolyambeliek, aug. 25-én az ujvidéki illetőségű legénységi állománybeli katonáviselt 1870—1867 évfolyambeliek, aug. 26-án az ujvidéki illetőségű legénységi állománybeli katonáviselt 1866—1865 évfolyambeliek és az összes ujvidéki illetőségű volt katonatisztek valamint az idegen illetőségű katoná nem volt 1872—1869 évfolyambeliek, aug. 28-án az idegen illetőségű legénységi állománybeli katonáviselt tisztek kerülnek a bemutató szemlé elé.

Lakatos Miklós él. Rég volt Ujvidéken oly népszerű és kitűnő cigányprimás mint *Lakatos Miklós*, aki esténként az *Elite* kávéházban művészi játékaival sok-sok zajos tapsot aratott és rikatta meg a hálás hallgatóságát. Április 15-én *Lakatos Miklós* is elvitték katonának. Kiképzése után az olasz harctérre került, ahonnan pár hét előtt az a hír érkezett, hogy a nagyszerű cigányprimás hősi halált halt. Már már elírártak a derék hős primást, amikor most egy tábori levelezőlapon, — talán mitem sejtve a róla elterjedt halálhírről, — azt közli velünk, hogy jól van és Ujvidék helyett az Isonzo völgyében, amikor kissé elhalgatnak a dörgő ágyuk, megszólal az ő büvös hegedűje és magyar nóta rikatja meg hős fiaink szívét... Isten éltesse és hozza épen haza *Lakatos Miklós*! Viditson még fel bennünket az ő beszédes, nótás hegedűjén.

Hősi halál. Az ujvidéki városi kórházban e hó 13-án a cs. kir. Landwehr állományához tartozó *Pascher* Ferenc százados a harctéren szerzett betegségébe belehalt. Temetése nagy katonai pompával ment végbe.

Égéségügyi jelentés az augusztus 9.—15-ig terjedő hétről. Bejelentettek 1 vörhenyt, 1 diphtériát, 5 kanyarot és 4 typhus esetet. Ezenfelül megbetegedett egy nő himlőben aki himlőbeteg nővérét Szilbácson meglátogatta; kórházban izoláltuk, a ház lakóit beottottuk. A Temerini-utcában nyakszirtmeredvényi, halálos lefolyású esete észleltetett.

Előléptetés. Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, *Zsebkőné* Asbóth Alma, az ujvidéki

polg. leányiskola érdemes tanárnője, a VIII-ik fizetési osztály 3-ik ciklusában lépett elő.

Bevonulás. Hétfőn f. hó 16-án vonultak be Ujvidéken a 37, 38 és 39 éves népfelkelők. Jóleső látvány volt, midőn az öreg népfelkelő ujjoncok, dalolva, fiatalos jókedvvel, hátukon a zöldszínű katonaládával gyülekeztek a törvénszék, illetve a Magyar Király vendéglő udvarán. Az ujdonsült katonák közül sok az ismerős. Bevonultak többek között dr. *Bartha* Félix ügyvéd és *Kovács* Bálint gyümölcskereskedő.

Halálozás. *Pospischill* Ferenc, az ujvidéki kerületi munkás biztosító pénztár volt igazgatója f. hó 18-án életének 49-ik évében meghalt.

A megdicsőült hősök. Az ujvidéki városi kórházban augusztus 1-től 13-áig a következő harcosaink haltak hősi halált: *Seter* Alija 15/3 hid. zlj. hidász szül. *Seferi* 1882.; *Vass* Béla 12/4 népf. gy. e. gyal. Misztotálva 1874.; *Miksits* Lipót Et. Stat. Kmdo Irig c. kocsis *Horváth* Kecsa 1846.; *György* Mátyás k. u. k. Brig. Vérpfl. Koll. Staffel № 3, c. kocsis *Háziöld* 1847.; *Hodorag* Ilés 3/12 népf. gy. e. gyal. *Boszoly* 1877.

A pálinkafőzőüstök bevonása. Városunk területén 11 üst tulajdonosát kötelezték szeszfőzőkészülékének beszolgáltatására, és pedig: *Königstättler* testvérek cég 3, *Rainer* Simon 2, özv. *Tomann* Mártonné, *Nelich* Mihály, *Für* *Kovács* József, *Koleszár* Sándor, *Szikics* Mihos és *Gruics* Lázár 1—1 berendezés átadására. Ezeket a készülékeket a hadsereg pénzügyéségének fedezésére céljából vették igénybe, ami által városunkból újabb 26 métermázsá rézanyag kerül feldolgozásra. A városnak szesztermelési célra átengedettek *Irsay* Antal, *Csipő* *György* és *Fehér* János 2—2, valamint *ij.* *Szabó* János 1 főzőkészüléke. Az ezek használatára vonatkozó feltételek a városi tanács adóügyi osztályának az idő szerinti vezetőjének *Kiss* Gyula tb. számvevőnél betekintheők.

25.000 hulla az ujvidéki vasuti raktárban. Mielőtt a nyájas olvasó ennek a borzalmas hírnek az olvasásához fogna, jóakarattal figyelmeztetjük, hogy csak akkor tegye ezt, ha idegei teljesen rendben vannak, mert mi abszolúte semmiféle felelősséget nem vállalunk a következményekért. Mert egy 25.000 hulláról szóló hír nem tartozik épen a legártatlanabb írások közé. Ezek után pedig ráértünk a borzalmas valónak leírásához. A tettes ki ezt a rettenetes monstre gyilkosságot véghez vitte, ki hitte volna a mi kedves *Albrecht* bácsink. Igen, *Albrecht* Károly a vasuti főraktárnok. Már hetek óta gyanusan viselkedett. A környezete szomorúan konstatalta, hogy valami nagy dolog miatt bándok az öreg ur. Titokban utána kutattak a dolognak és most aztán kipa-

tant a szörnyű titok. Egy papirzsákban, magyarul stanicliban huszonöt ezer hulla pihente ki földi fátalalmait. Tudositónk rögtön a helyszínre hajtatott s meginterjuvált a főraktárnok urat, ki kezeit tördelve így adta elő a borzasztó esetet: Kérem szépen megírhatja, hogy én vagyok a gyilkos. Az én lelkelem szárad ennek a sok élőlénynek a halála. Elteszem őket, megörzöm. Ha a fiaimnak vannak háborus emlékeik, nekem is legyenek. Azért határoztam el magam erre a szörnyű tetre. Itt aztán megmutatta a staniclit. Hát kérem 25.000 légy feküdt benne szépen nyugodtan egymás mellett. *Albrecht* bácsi szívesen mutatja meg gyűjteményét az érdeklődőknek s tudositónk által ajánlja lapunk olvasóközönségének, hogy egyéb szórakozás híján, pusztítsa a legyeket.

A gyümölcschiány Ujvidéken.

Más években augusztusban Ujvidékről vagonszámra szállították el a gyümölcsöt. Két évvel ezelőtt különösen olyan pompásan sikerült a termés, hogy az ujvidéki gyümölcs piac a híres kecskeméti piacot vetekedett. Az idén, a gyümölcs termés igen silány és exportról beszélni sem lehet. Alig van gyümölcs a piacon. A II. Rákóczi Ferenc uton más években valóságos gyümölcs-börze alakult. Kisebbségi kosarakban kiállítottak rendeztek a legszebb termésből, amelyre aztán megindult az alkudozás. Az idén elmaradt a nagy gyümölcsvásár, csak néhány kofaasszony kínálgatja árúját.

Nincs gyümölcsfajta, amelyből kielégítő volna a termés. A barackot és almát például máskor literszáma árusították néhány fillérért, az idén drága pénzen kell megfizetni minden szemet. A szőlőtérmetés is igen gyöngének igazkerzik. A peronoszpóra sok helyütt pusztított.

gyümölcs-export hiánya tekintélyes jövedelemtől fosztott meg egyes kereskedőket. Azt lehet mondani, hogy az export teljesen megszűnt, csak Budapestre szállítanak kisebb mennyiségű, szép asztali gyümölcsöt. De még ez a csekélyebb szállítás is nehézségekbe ütközik a munkaerő hiánya és a kevésbé megbízható közlekedési viszonyok miatt. Természetes, hogy a szilány termés következtében jóval drágább mindenféle gyümölcs, mint más években és így a szegényebb néposztály, amelynek nyáron a gyümölcs egyik legfőbb tápláléka, most ezt is nélkülözni kénytelen.

Felelős szerkesztő és kiadó:

dr. *Königstättler* Ottó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Buza-tér 5. szám.

22524. sz.

kig. 1915.

Adófizetés iránti Hirdetmény.

Alulírott városi tanács ezennel felszólítja mindazokat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adó és hadmentességi díj tartozásukat e hó 15. napjáig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 23-áig a városi adópénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolást eljárás azonnal meg fog indíttatni.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1915. évi augusztus hó 16-án.

Profuma Béla s. k.
polgármester.

OOOOOOOOOO

Szőlőtelep

a régi lövölde közelében,
1/2 hold, parcellázva (esetleg 1/2 holdonként is) eladó. A szőlőhöz tartozik egy télen is lakható nyaraló. Bővebbet *Zirinyi* I. utca 51. szám alatt ::

OOOOOOOOOO

OOOOOOOOOOOOOOOO

Rövid-, kézmű- és kötöttáru nagybani és kicsinybani üzlet részére

SEGÉDET

keresek, aki a magyar, német és horvát nyelvekben jártas.

Fischer R.

Osiyek (Szlavonia).

OOOOOOOOOOOOOOOO

OOOOOOOOOOOO

TÖMÖRFABUTOR.

I-a minőségű a HUNGÁRIA BUI-TORGYÁRBAN (bűkk, kőrös vagy tölgyfából) *GYÁRI* ÁRON ELADÓ: hálósobák, ebédlők NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Bővebb értesítést az Ujvidéki Népbanknál.

OOOOOOOOOOOO

Hirdetési ügynököt alkalmaz a kiadóhivatal.